Voorstel aan de raad

Nummer: 24.134

Portefeuille:	D.A. Grimbergen
Programma:	4 Onderwijs
Taakveld:	4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwerp: Concept IHP Jaarprogramma 2024-2025

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het concept Integraal Huisvesting Plan Onderwijs (IHP) jaarprogramma 2024-2025;
2. De geraamde investeringskredieten voor onderwijshuisvestingsprojecten aan te passen met een indexeringspercentage van 5,4% en vooruitlopend op de kadernota als onontkoombaar vast te stellen;
3. Uitvoering te geven aan de motie betreffende het bouwen van klimaat adaptieve schoolgebouwen voor zover dit binnen het huidige budget mogelijk is en de alternatieven daarvoor verder te onderzoeken.

Urgentie Raad

- Om de voorgestelde prijsbijstelling te kunnen betrekken bij de nieuwbouw voor basisschool De Windroos en KC Voorhof is besluitvorming voor de zomer 2024 nodig.
- Indien een inhoudelijke bespreking van het concept IHP Jaarprogramma 2024-2025 gewenst is voorafgaande aan de besluitvorming over de Kadernota 2025-2028, waarin de financiële consequenties van het IHP zijn verwerkt.

Voorgaande besluitvorming

- IHP Meerjarenperspectief 2019
- Beleidskader onderwijshuisvesting p.o 2019
- IHP Jaarprogramma 2023-2024
- Programmabegroting 2023-2026
- Motie ‘klimaatadaptieve schoolgebouwen’ aangenomen op 22 november 2022

Inleiding

Het is de wettelijke taak van de gemeente om te zorgen voor ‘voldoende en adequate’ onderwijshuisvestingsvoorziening voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in de stad. Onderdeel van deze taak is dat het college jaarlijks een huisvestingsplan vaststelt, waarvoor de besturen van de lokale scholen in de gelegenheid zijn gesteld om aanvragen in te dienen voor de bekostiging van onderwijshuisvestingsvoorzieningen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Ook

voor 2025 is zo'n plan opgesteld, het IHP jaarprogramma 2024-2025, dat tegelijk ook een actualisering van de reeds geplande voorzieningen omvat.

Het concept IHP jaarprogramma 2024-2025 is in goed overleg met de besturen van de betrokken Lelystadse scholen tot stand gekomen. Op 7 maart jl. is het concept IHP jaarprogramma 2024-2025, besproken in het Bestuurlijk LEA (ook wel OOGO: op overeenstemming gericht overleg). Tijdens deze vergadering hebben de schoolbesturen aangegeven er mee in te stemmen.

De financiële consequenties die voortvloeien uit het concept IHP Jaarprogramma 2024-2025 worden aan uw raad voorgelegd als onderdeel van de gemeentelijke Kadernota 2025-2028. In relatie tot de besluitvorming door uw raad over de financiële kaders voor het IHP Jaarprogramma wordt voorgesteld om voor de bijstelling van de investeringsbudgetten voor onderwijshuisvestingsprojecten een indexering toe te passen van 5,4% conform de indexering van de gemeentebegroting voor 2024. Verwacht wordt dat met deze indexering de geplande projecten kunnen worden uitgevoerd conform het door uw raad vastgestelde duurzaamheids- en kwaliteitsniveau ('groen en onderscheidend').

Gezien het financieel perspectief van de gemeente, wordt voorgesteld om vooralsnog geen extra investeringen te doen in klimaatadaptieve maatregelen bij de nieuwbouw van scholen.

Een uitgebreide toelichting op deze voorstellen is opgenomen in het concept IHP Jaarprogramma 2024-2025

Argumenten

1. Kennis te nemen van het concept Integraal Huisvesting Plan Onderwijs (IHP) jaarprogramma 2024-2025

1.1 Uw raad besluit over de bijstelling van de benodigde middelen voor uitvoering van het IHP jaarprogramma 2024-2025.
Naast voorliggend raadsvoorstel, worden de financiële consequenties van het IHP voor 2025 e.v. ter goedkeuring voorgelegd aan uw raad bij de Kadernota 2025-2028. Op basis van uw besluit over de financiële kaders wordt het IHP vervolgens aan het college voorgelegd voor ('definitieve') vaststelling. In de onderwijswetten is bepaald dat het IHP Jaarprogramma voor het eind van het jaar dient te zijn vastgesteld.

2. De geraamde investeringskredieten voor onderwijshuisvestingsprojecten aan te passen met een indexeringspercentage van 5,4% en vooruitlopend op de kadernota als onontkoombaar vast te stellen;

2.1 Met een indexering van 5,4% wordt beoogd dat de investeringsbudgetten marktconform worden gecorrigeerd.
Jaarlijks maakt de VNG de indexering bekend voor de normbedragen voor de onderwijshuisvesting voor het volgende jaar. Voor 2024 adviseert de VNG een indexeringspercentage van 12,72%, Het is aan de gemeenten zelf om te kiezen of zij de VNG systematiek volgen of een andere prijsbijstellingssystematiek toepassen. De VNG gebruikt voor zijn normbedragen als grondslag CBS cijfers. Van die cijfers is bekend dat deze achterloopt op de actualiteit.

Om deze reden en in verband met de forse stijgingen van de bouwkosten in met name 2021 en 2022 heeft uw raad vorig jaar besloten om een correctie toe te passen op het door de VNG geadviseerde indexcijfer voor 2023 overeenkomstig de werkelijke stijging van de bouwkosten over 2022. Daarmee is beoogd om zoveel mogelijk in de pas te blijven lopen met de ontwikkeling van de bouwkosten en het

risico te minimaliseren van vertraging in de uitvoering van de nieuwbouwprojecten als gevolg van tussentijdse besluitvorming over bijstelling van de kredieten.

Met de indexatiecorrectie is het vorig jaar gelukt om de aanbesteding van MFA De Botter (net) binnen budget te realiseren. Voor de nieuwbouw van basisschool De Tjalk is evenwel tussentijdse bijstelling van het krediet nodig geweest.

De forse prijsstijgingen zijn ondertussen afgenomen. Op basis hiervan en gezien de vorig jaar toegepaste indexatiecorrectie, is het door de VNG geadviseerde indexeringspercentage voor de bouwkosten van scholen in 2024 hoog te noemen. Rekening houdend ook met de recente aanbestedingsresultaten van MFA De Botter en IKC De Tjalk wordt voorgesteld om voor 2024 het vastgestelde indexeringspercentage voor de gemeentebegroting te volgen van 5,4%.

Het normbedrag per m2 bruto vloeroppervlak voor de investeringskosten van schoolgebouwen, komt daarmee op € 3.986. Hoewel de bouwmarkt instabiel blijft, wordt verwacht dat hiermee het door de gemeenteraad vastgestelde ambitieniveau voor nieuw te bouwen scholen ‘groen en onderscheidend’ gerealiseerd kan worden.

3. Uitvoering te geven aan de motie betreffende het bouwen van klimaat adaptieve schoolgebouwen voor zover dit binnen het huidige budget mogelijk is en de alternatieven daarvoor verder te onderzoeken.

3.1 Het financieel perspectief van de gemeente noopt tot het maken van de keuze om de motie uit te voeren binnen het huidige budget.

Op 22 november 2022 heeft uw raad een motie aangenomen betreffende het bouwen van klimaat adaptieve schoolgebouwen. In deze motie wordt het college opgeroepen om indien nodig een voorstel te doen aan de raad voor extra middelen voor het treffen klimaatadaptieve maatregelen bij nieuwbouw van scholen. In het voorgaande IHP Jaarprogramma (2023-2024) is een eerste stap gezet in het uitvoeren van de motie ‘klimaat adaptieve schoolgebouwen’ met de toekenning door uw raad van budget voor accupakketten voor nieuw te realiseren schoolgebouwen. Aangegeven is toen dat verder onderzoek zou worden gedaan om de (extra) kosten van klimaatadaptieve maatregelen in beeld te brengen. Dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd.

Onderzocht is wat de (extra) kosten zijn van de volgende klimaatadaptieve maatregelen bij nieuwbouw van scholen: groene daken, infiltratiemogelijkheden, alternatieven voor verharding plein, half verharding parkeerplaatsen, voldoende schaduw – hoge bomen. De uitkomsten van het onderzoek zijn samengevat in drie scenario’s voor toe te passen klimaatadaptieve maatregelen.

De minimale variant gaat uit van het opvangen van 30 liter water per m2 met een groen dak of een groen dak in combinatie met een wadi. Dit geldt alleen als er sprake is van platte daken. Als er sprake is van hellende daken vallen de kosten voor infiltratie iets hoger uit. In de minimale variant is daarnaast rekening gehouden met 375 m2 grastegels voor parkeerplaatsen, 670 m2 half verharding van het schoolplein en het plaatsen van hoge bomen (17 stuks, ca 20 cm breed en 5 m hoog) op het schoolplein.

De maximale variant gaat aanvullend uit van het opvangen van 30 liter water per m2 extra (dus 60 liter per m2 totaal).

De variant ‘alleen hoge bomen en halfverharding’ betreft alleen 375 m2 grastegels voor parkeerplaatsen, 670 m2 half verharding van het schoolplein en de plaatsing van hoge bomen op het schoolplein.

In het onderstaande overzicht zijn de extra kosten van de minimale en maximale variant opgenomen, alsmede de kosten voor alleen het realiseren van halfverharding en het plaatsen van hoge bomen.

Meerkosten per m2 bvo	Minimale variant	Maximale variant	Alleen hoge bomen en halfverharding
Kleinschalig (1500 m2 bvo)	€ 139	€ 252	Ca € 92.000 totaal
Grootschalig (3500 m2 bvo)	€ 102	€ 199	Ca € 92.000 totaal

Vertaald in een rekenvoorbeeld voor 2 fictieve nieuwbouwprojecten met platte daken zouden de meerkosten van de drie varianten de volgende zijn:

	minimale variant	maximale variant	alleen hoge bomen en half verharding
Basisschool 200 leerlingen (1.206 m2)	€ 167.634	€ 303.912	€ 92.000
2 basisscholen van 250 leerlingen en een gymzaal onder een dak (3.528 m2)	€ 359.856	€ 702.072	€ 92.000

Overwegende het financiële perspectief van de gemeente wordt voorgesteld om de motie uit te voeren binnen het huidige budget. Alternatieven zoals bijvoorbeeld een bomendepot moeten verder onderzocht worden.

Kanttekeningen

De prijsontwikkelingen in de bouwmarkt blijven onzeker.
Met de voorgestelde indexering van de IHP investeringsbudgetten wordt op het moment van schrijven verwacht dat, (nieuw)bouwprojecten conform het vastgestelde duurzaamheids- en kwaliteitsniveau (‘groen en onderscheidend’) kunnen worden gerealiseerd. De onderwijshuisvestingsprojecten zullen verder uitgewerkt worden waarbij er nauw wordt gestuurd op de prijs en het voorkomen van kostenverhogende aspecten.
De instabiliteit in de bouwwereld maakt evenwel dat het tot het moment van aanbesteding van de bouwend aannemer onzeker blijft of de geraamde budgetten toereikend zijn.
Het is daarmee niet uit te sluiten dat voor een project een voorstel voor aanvullend krediet aan uw raad moet worden voorgelegd. Recentelijk ben u met een informatienota al geïnformeerd dat het onzeker is of IKC Voorhof binnen budget kan worden gerealiseerd.
Anderzijds zullen de niet benodigde middelen als gevolg van meevallende aanbestedingsresultaten vrijvallen.

Netcongestie
Een tweede onzekerheid voor de uitvoering van het IHP betreft de termijn waarbinnen de netcongestie voor Lelystad is opgelost. Een nieuw gebouw kan op dit moment maximaal een kleinverbruiksaansluiting krijgen. Voor de overige energiebehoefte zal er voorzien moeten worden in alternatieve bronnen. Door de tijdelijkheid van deze problemen zal de oplossing gezocht worden in bijvoorbeeld noodaggregaten. Hier zijn aanvullende kosten mee gemoeid zoals de huur van deze aggregaten en verbruikskosten van de benodigde verbrandingsstoffen.

Bij de programmabegroting 2024-2027 heeft uw raad voor de tijdelijke scholen in Warande de middelen beschikbaar gesteld om met aggregaten te kunnen voorzien in de benodigde energiebehoefte. Het is mogelijk dat voor volgende projecten ook aanvullende middelen nodig zijn voor alternatieve energiebronnen. Hierbij zal steeds opnieuw naar de actuele situatie worden gekeken. Daarnaast wordt onderzocht of er alternatieve mogelijkheden zijn. Vooralsnog evenwel wordt in het concept IHP Jaarprogramma 2024-2025 voorgesteld om rekening te houden met een

aanvullende stelpost van 3 ton voor 2025 en 5 ton voor 2026-2028 voor de kosten van noodmaatregelen om nieuwe schoolgebouwen van energie te kunnen voorzien. Ook hiervoor geldt dat wanneer deze middelen niet nodig blijken te zijn, ze zullen vrijvallen.

Financiën

Inclusief de bijstelling die voortvloeit uit voorliggend voorstel is de totaal benodigde bijstelling voor uitvoering van het IHP Jaarprogramma 2024-2025 voor de jaren 2025 t/m 2028 als volgt:

Bijstelling IHP 2025-2028 (x 1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Exploitatielasten	900	2.711	2.768	2.346
Kapitaallasten	-272	-326	-194	9
Totaal	**628**	**2.385**	**2.574**	**2.355**

Hierbij wordt het volgende opgemerkt:

- De voorgestelde bijstelling vloeit voort uit de actualisatie van de bestaande budgetten, die zijn afgezet tegen de (te verwachten) werkelijke lasten. In het concept IHP Jaarprogramma 2024-2025 is dit gedetailleerd uitgewerkt voor de komende jaren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de (kapitaal)lasten van investeringen (kosten die in een X aantal jaren worden afgeschreven) en exploitatielasten (incidentele of structurele kosten van voorzieningen waarop niet wordt afgeschreven).
- De financiële consequenties van de voorgestelde prijsbijstelling zijn per project opgenomen in het concept IHP-jaarprogramma 2024-2025.
- Om in de pas te kunnen lopen met het kadernotaproces is in het IHP-kadermota voorstel vooralsnog uitgegaan van een prijsbijstelling voor 2024 van 5,4%.
- Gewerkt wordt aan aanvragen voor de Specifieke uitkering stimulering sport voor de nieuwbouwprojecten waaraan een gymzaal is gekoppeld. Omdat de toekenning van deze aanvragen op dit moment nog onzeker is, is er in de bovenstaande bijstelling vooralsnog geen rekening mee gehouden.

Vervolg

De financiële consequenties van dit voorstel worden meegenomen in de totale bijstelling van de voor de uitvoering van het IHP Jaarprogramma 2024-2025 benodigde middelen in het kader van de Kadernota 2025-2028. Op basis van het besluit van uw raad over de financiële kaders wordt het IHP vervolgens (definitief) vastgesteld door het college, waarna de voor 2025 geplande voorzieningen kunnen worden uitgevoerd.

Bijlagen

Concept IHP Jaarprogramma 2024-2025

Lelystad, 2 april 2024

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,
J.S.W. Ozenga
**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*